

Rozsudek Nejvyššího soudu SSR ze dne 25.01.1976, sp. zn. 4 Cz 8/76, ECLI:CZ:NS:1976:4.CZ.8.1976.1

Číslo: 32/1978

Právní věta: V začatém konání řádně pokračuje (§ 112 O. z.) aj ten účastník občianskeho súdneho konania, ktorý súčinnosť so súdom v konaní sám nevyvíja, svojimi úkonmi však nebráni priebehu konania a jeho skončeniu rozhodnutím súdu vo veci.

Soud: Nejvyšší soud SSR

Datum rozhodnutí: 25.01.1976

Spisová značka: 4 Cz 8/76

Číslo rozhodnutí: 32

Číslo sešitu: 9-10

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Řízení před soudem

Předpisy: 40/1964 Sb. § 112

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 32/1978 sb. rozh.

V začatém konaní řádně pokračuje (§ 112 O. z.) aj ten účastník občianskeho súdneho konania, ktorý súčinnosť so súdom v konaní sám nevyvíja, svojimi úkonmi však nebráni priebehu konania a jeho skončeniu rozhodnutím súdu vo veci.

(Rozsudok Najvyššieho súdu SSR z 25. 1. 1976, [4 Cz 8/76](#))

Žalobca uplatnil návrhom na vydanie platobného rozkazu voči žalovanému nárok na zaplatenie 1176,04 Kčs s prísl.

Okresný súd v Poprade návrhu vyhovel a vydal platobný rozkaz, ktorý po viacerých bezvýsledných pokusoch doručil žalovanému po uplynutí niekoľkých rokov 15. 8. 1973.

Žalovaný podal 20. 8. 1973 proti platobnému rozkazu odpor a žiadal žalobu zamietnuť. Poprel základ aj výšku uplatneného nároku a zároveň vzniesol námietku premlčania, pretože žalobca od podania žaloby niekoľko rokov v začatom konaní riadne nepokračoval.

Okresný súd v Poprade rozsudkom žalobu zamietol. V odôvodnení uviedol, že nárok uplatnený žalobcom sa premlčal, lebo žalobca po podaní žaloby v konaní riadne nepokračoval a v čase

niekoľkých rokov neurobil nijaký úkon na úspešné ukončenie sporu.

Krajský súd v Košiciach na odvolanie žalobcu rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil s odôvodnením, že hoci bolo žalobcovi známe, že súd prvého stupňa má ťažkosti s doručením platobného rozkazu, neurobil nijaký úkon a bol skoro štyri roky nečinný.

Najvyšší súd SSR rozhodol o sťažnosti pre porušenie zákona, ktorú podal generálny prokurátor SSR, tak, že uvedenými rozsudkami súdov obidvoch stupňov bol porušený zákon.

Z odôvodnenia :

Podľa ustanovenia § 504 O. z. sa lehoty a premlčacie doby, ktoré začali plynúť pred 1. 4. 1964, až do svojho zakončenia posudzujú podľa predpisov vtedy účinných. Premlčacia doba sa preto v tomto prípade v zmysle uvedeného ustanovenia posudzuje podľa skôr platného zákona č. 141/1950 Zb., a to podľa jeho ustanovenia § 90, ktorý určoval premlčaciu dobu trojročnú, pokiaľ citovaným zákonom nebolo stanovené inak.

Ak uplatní veriteľ svoje právo na príslušnom orgáne v čase stanovenom právnym predpisom (v premlčacej dobe), dlžník nemôže úspešne voči nemu namietat premlčanie práva. V dôsledku uplatnenia práva premlčacia doba neplyne, a to po celú dobu, po ktorú konanie trvá. Po celú dobu trvania konania sa premlčanie neskončí za predpokladu, že veriteľ v začatom občianskom súdnom konaní riadne pokračuje (§ 97 skôr platného zákona č. 141/1950 Zb. i teraz § 112 O. z.).

V konaní riadne pokračuje účastník konania vtedy, ak nebráni svojimi procesnými úkonmi priebehu konania, takže toto konanie môže skončiť rozhodnutím vo veci (súdnym zmierom). Riadne nepokračoval v konaní napr. ten účastník, ktorý vzal žalobu späť, alebo nepodal návrh na pokračovanie v spočívajúcom konaní podľa ustanovenia § 421 skôr platného zákona č. 142/1950 Zb. alebo v konaní prerušenom podľa zákona č. 142/1950 Zb. alebo v konaní prerušenom podľa ustanovenia § 110 O. s. p., prípadne iným obdobným úkonom alebo nečinnosťou napriek výzve súdu spôsobil, že konanie nemohlo skončiť rozhodnutím (súdnym zmierom).

V prejednávanej veci žalobca uplatnil svoje právo na súde v premlčacej dobe a na výzvu alebo upozornenie súdu reagoval; nemožno preto nenahlasovanie novej adresy žalovaného v priebehu konania posudzovať ako nenáležité pokračovanie v súdnom konaní, lebo nejde o také opomenutie, ktoré by bránilo priebehu sporu, takže by nemohol skončiť rozhodnutím súdu vo veci, prípadne súdnym zmierom. Preto pokiaľ konanie trvalo, premlčanie sa nemohlo skončiť.

Napokon sťažnosť pre porušenie zákona dôvodne poukazuje na povinnosť súdu pokračovať v konaní napriek nečinnosti žalobcu. Konanie na súde sa začína spravidla na návrh účastníkov. V začatom konaní súd však postupuje z úradnej povinnosti, pričom dbá, aby konanie prebiehalo čo najrýchlejšie a najúčelnejšie. Preto zásadne neprekáža postupu konania ani nečinnosť účastníkov (§ 77 skôr platného zákona č. 142/1950 Zb., § 101 ods. 2 O. s. p.).

Súdy obidvoch stupňov teda porušili v tejto veci zákon v ustanoveniach § 97 skôr platného zákona č. 141/1950 Zb. v súvislosti s ustanovením § 504 O. z. (odvolací súd i v ustanovení § 219 O. s. p.).